

Na Petříně pokračuje rekonstrukce cerkve sv. archanděla Michaela. Do časové schránky byly umístěny historické dokumenty či mince

22.10.2025 - | Magistrát hlavního města Prahy

Hlavní město pokračuje v rekonstrukci roubeného kostela sv. archanděla Michaela, který byl v říjnu 2020 poničen požárem. Obnova této významné památky lidového stavitelství z 18. století je řešena s maximálním respektem k původnímu tesařskému zpracování i historické hodnotě objektu. Celkově by rekonstrukce kostela měla stát přibližně 46 899 000 korun bez DPH a dokončena by měla být ve třetím čtvrtletí příštího roku. Na financování se podílí i dárci ze strany veřejnosti, a to částkou cca dva miliony korun. Po dokončení bude cerkev předána Muzeu Prahy do správy.

Dřevěná cerkev sv. archanděla Michaela, původem z Podkarpatské Rusi (dnešní část Ukrajiny), byla do Prahy přemístěna v roce 1929. V 70. letech byla následně z interiéru odstrojena původní výbava, zejména pozdně barokní ikonostas (přepážka oddělující části kostela). V nočních hodinách dne 28. října 2020 však v cerkvi vypukl požár, který vážným způsobem poškodil všechny věže, podstatnou část krytiny i část vlastní srubové konstrukce. Hlavní město proto přistoupilo ke kompletní opravě podle historických podkladů a dochovaných dokumentací, přičemž byla obnova řešena s mnoha odborníky.

„Hlavní město přistupuje k obnově kostela sv. archanděla Michaela s maximálním respektem k jeho historickým hodnotám i řemeslnému umu našich předků. Požár a destrukce této výjimečné dřevěné stavby byly pro Prahu i její obyvatele bolestnou ztrátou. O to cennější je proto dnešní úsilí všech, kteří se na její obnově podílejí – od odborníků a památkářů až po dárce z řad veřejnosti. Znovuzrození této památky je pro Prahu symbolem úcty k historii a odhodlání uchovat její památky i pro budoucí generace,“ říká Jiří Pospíšil, náměstek primátora hl. m. Prahy pro oblast kultury, cestovního ruchu, památkové péče, výstavnictví a péče o zvířata.

„Kostel sv. archanděla Michaela je zcela unikátní nejen z hlediska památkového, ale rovněž i svým umístěním v zahradě Kinských na Petříně. Navíc původní umístění kostela v Podkarpatské Rusi a příběh související s jeho přesunem do Prahy má v současné době i další rozměr, který nám připomíná vzájemnou historii Ukrajiny a České republiky. Proto jsem rád, že hlavní město přistupuje k obnově kostela velmi zodpovědně,“ popisuje Jan Wolf, předseda Výboru pro kulturu, památkovou péči, výstavnictví a podporu cestovního ruchu Zastupitelstva hl. m. Prahy.

Před demontáží byly dochované části kostela po požáru pečlivě zaměřeny a zdokumentovány tak, aby bylo možné zhotovit jejich přesnou kopii. Všechny prvky byly očíslovány, byla posouzena hloubka poškození a navržen postup dílčí opravy, či úplné náhrady. Dílčí opravy byly uskutečněny formou tzv. vysprávky – do původního trámu byla zaklesnuta nová část tak, aby byl zachován jak původní tvar, tak statické působení. Celá obnova je řešena využitím tradičních tesařských postupů užívaných v minulosti. Velmi důležité bylo například to, že dubové dřevo použité na opravu srubu bylo káceno zásadně v zimním období (pro zajištění správné vlhkosti dřeva apod.) a hranění trámů či opracování jejich povrchu bylo zajištěno tradiční tesařskou technologií.

Památkáři usilují zároveň o to, aby byla do interiéru cerkve vyrobena kopie původního mobiliáře (zejména ikonostas). Původní vybavení interiéru je dnes deponováno v Národopisném oddělení Národního muzea. *„Je to skvěle prováděná akce památkové obnovy, hodná hlavního města. Na*

stavbě pracuje skvělý tým tesařů a pevně doufám, že po dokončení obnovy se podaří zajistit zázemí pro návštěvníkový provoz a tato ukrajinská cerkev se stane oblíbeným prohlídkovým místem,” dodává památkář z Národního památkového ústavu Ondřej Šefců, který na stavbě zajišťuje odborný dohled.

V rámci rekonstrukce je již dokončena vlastní roubená konstrukce a pokračují práce na krovech a ochozu. Práce by měly být dokončeny ve třetím čtvrtletí roku 2026, poté se kostel sv. archanděla Michaela opět otevře veřejnosti. Celkově by měla rekonstrukce vyjít na necelých 47 milionů korun.

„Na rekonstrukci se podílí šest tesařů, přičemž používáme úplně původní technologie, sami si vybíráme dřevo, kácíme podle lunárních fází a děláme vše pro to, aby dřevo bylo co nejkvalitnější, například i dobarvování je řešeno přírodními technikami. Vše je děláno ručními nástroji, mechanizaci zde v zásadě nepoužíváme,” vysvětluje tesař Jiří Zdislav Jankovský a další z tesařů Ondřej Protiva dodává: *„Používáme také maximální množství materiálů z původní konstrukce stavby, například napojením dvou starších kusů do jednoho nebo využíváme starší materiál pro menší opravy. Díky tomu se nám podařilo ve srubové části zachránit více jak 60 procent původního materiálu.“*

Součástí obnovy bude také uložení pamětní schránky. Schránka má podobu měděného válcového tubusu o výšce 34 cm a průměru 10 cm. Do schránky byly na středeční tiskové konferenci uloženy dokumenty a další předměty, jako například fotografie ze stavby, plány nebo platné české mince a bankovky. Po doplnění všech předmětů bude schránka odborně uzavřena a uložena do konstrukce kostela. Předpokladem je, že umístěna do stavby bude přibližně v polovině příštího roku.

K obnově přispěli také sami obyvatelé Prahy a další dárci po celé republice. Díky veřejné sbírce, kterou město vyhlásilo krátce po požáru, se podařilo vybrat téměř dva miliony korun. Tyto prostředky pomohly pokrýt část nákladů na náročné tesařské práce a opravy dřevěných prvků.

Obnova kostela má podle starosty Prahy 5 Lukáše Herolda pro městskou část obrovský symbolický význam. Když byla tato vzácná dřevěná cerkev v roce 2020 vážně poškozena požárem, byla to podle jeho slov rána pro milovníky historie a památek, obyvatele Prahy 5, ale i pro ty, kteří kolem něj třeba jen procházeli cestou do parku. *„Dnes vidíme, že vůle zachovat kulturní dědictví a úcta k historii mají konkrétní podobu. Uložení pamětních listin do kopule vnímám jako silné gesto, které mluví o naší současnosti – o době, která se rozhodla tuto jedinečnou stavbu zachránit a znovu postavit s respektem k jeho historické hodnotě i jedinečnému duchu místa. Věřím, že až se kostel, jedna z nejvýznamnějších pamětihodností Prahy 5, příští rok znovu otevře veřejnosti, nebude to jen obnovená památka. Bude to i připomínka toho, že má smysl neztrácet víru ve věci, které nás přesahují – a že když se spojí úsilí odborníků, institucí a veřejnosti, mohou vzniknout velké věci,”* uzavírá starosta Herold.

Městská část do veřejné sbírky na obnovu stavby přispěla 50 tisíci korunami, dalších 244 tisíc korun věnovala na natáčení časosběrného dokumentu o rekonstrukci.

<https://praha.eu/w/na-petrine-pokracuje-rekonstrukce-cerkve-sv-archandela-michaela-do-casove-schranky-byly-umisteny-historicke-dokumenty-ci-mince>